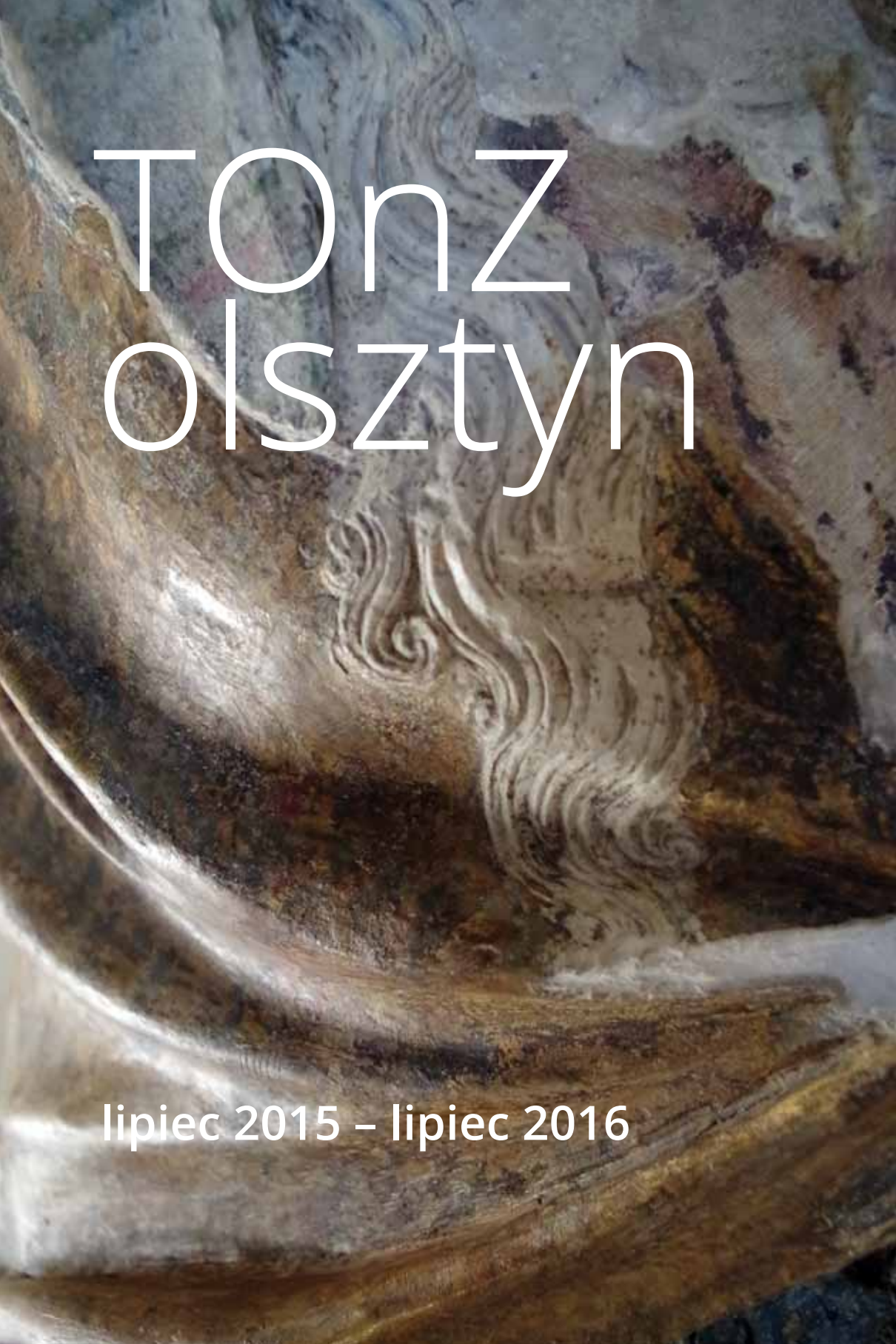

TOnZ olsztyn

lipiec 2015 – lipiec 2016

2015 | Październik

Spotkania z zabytkami

W cyklu „Spotkania z zabytkami" w kamienicy Naujacka w Olsztynie 21 października 2015 odbył się wykład prezentowany przez naszego kolegę Adama Płoskiego pt. ***Osadnictwo szkatułowe w dawnych Prusach Książęcych***. Dzięki temu spotkaniu można było poszerzyć swoją wiedzę na temat historii osadnictwa na terenie Mazur Południowych, poznać genezę ciekawego procesu, jakim było osadnictwo szkatułowe oraz dowiedzieć się, jak to dziedzictwo przetrwało do dzisiaj.

2016 | Styczeń

Dziedzictwo – Edukacja – Tożsamość

Rozpoczęty w listopadzie 2014 roku cykl spotkań pod hasłem ***Dziedzictwo – Edukacja – Tożsamość***. był kontynuowany i jak poprzednio połączony z promocją siódmego numeru „Warmińsko-Mazurski Biuletyn Konserwatorski". Spotkanie odbyło się 19 stycznia 2014 roku w Centrum Techniki i Rozwoju Regionu „Muzeum Nowoczesności" w Olsztynie (Tartak Raphaelsohnów. Jak zawsze gościnnym i otwartym na współpracę.

Spotkanie zgromadziło ponad 70 osób, w tym członków i sympatyków TOnZ, konserwatorów i muzealników, nauczycieli i przewodników, pasjonatów i miłośników zabytków. Gości przywitała Joanna Mariuk, zawiadująca obiektem, spotkanie prowadziła Iwona Liżewska, prezes olsztyńskiego oddziału TOnZ oraz redaktor naczelna biuletynu. Tematem przewodnim spotkania była Estonia, jej historia i zabytki, które mieliśmy okazję poznać w trakcie wyjazdu studyjnego w maju 2015 roku. Temu tematowi poświęciliśmy specjalny dział w biuletynie *Mare Balticum*. Zwróciliśmy się w ten sposób w stronę kultury krajów basenu Morza Bałtyckiego, której częścią jest dziedzictwo ziem pruskich. Program styczniowego spotkania obejmował wykład Iwony Liżewskiej „Kultura regionu Morza Bałyckiego. Sztuka i zabytki Estonii" oraz wystawa fotograficzna „Estonia – zabytki i ludzie", złożona z fotografii uczestników wyjazdu, opracowana i przygotowana przez naszego kolegę Jacka Sztorca.

2016 | Kwiecień

Spotkania konserwatorskie

Tym razem członkowie olsztyńskiego Oddziału TOnZ oraz sympatycy zapoznali się z efektami prac badawczych i konserwatorskich prowadzonych ostatnio w kilku olsztyńskich kamienicach. Spotkanie prowadziła Julia Martino, konserwator dzieł sztuki, wykonawca prac. Odwiedziliśmy klatki schodowe kamienic przy placu Bema oraz ulicach Kętrzyńskiego i Dąbrowszczaków.

Dla wielu z nas odkryte i zakonserwowane dekoracje zdobiące klatki były prawdziwym odkryciem. Zamiast odrapanych, liszajowatych ścian, kilkakrotnie pokrytych warstwami różnych farb, sielskie pejzaże z zamkami czy secesyjna dekoracja o roślinno-geometrycznych motywach. Spotkanie dało też możliwość poznać ludzi z pasją zajmujących się działaniami na rzecz ocalenia tych małych cudów. Spotkaliśmy się m.in. z panią Wiesławą Ziółkowską, przewodniczącą wspólnoty mieszkaniowej w kamienicy przy ulicy Kętrzyńskiego, inspiratorką i siłą sprawczą działań w tym miejscu.

1. *Grupa TOnZ-owiczów i przyjaciół na klatce schodowej przy placu Bema, oprowadza Julia Martino. Fot. Kazimierz Sobaczewski.*

2016 | Czerwiec

Spotkania z zabytkami

Spotkanie poświęcone zostało Kwitajnom – zespołowi rezydencjonalnemu, wsi i kościołowi. O wiejsko-pałacowym krajobrazie Kwitajn opowiadała nasza koleżanka, Marzena Zwierowicz, wskazując na niezwykły układ kompozycyjny wsi, folwarku i zespołu pałacowo-parkowego oraz powiązany z nimi komponowany krajobraz rozległych dóbr ziemskich. O pracach konserwatorskich w kościele, codziennej trosce o zabytkową świątynię, blaskach i cieniach zarządzania zabytkowym kościołem, opowiadał ksiądz Piotr Miśkowicz, proboszcz parafii Kalnik, do której należy kościół w Kwitajanach. Spotkaniu towarzyszyła wystawa „Zabytek Zadbany" prezentująca tegorocznych laureatów i wyróżnionych w ogólnopolskim konkursie "Zabytek Zadbany". Jednym z laureatów został m.in. kościół w Kwitajnach.

2. *Prelegenci – ks. Piotr Miśkowicz i Marzena Zwierowicz. Fot. Iwona Liżewska.*

2016 | Lipiec

Wyjazd studyjny – Reszel

Kontynuując tradycję lat poprzednich, 2 lipca 2016 roku zorganizowaliśmy wyjazd studyjny do Reszla, w ramach którego na nowo lub po raz pierwszy odkryliśmy urok tego niezwykłego, zachowanego w średniowiecznej struk-

3. *Grupa TOnZ-owiczów i przyjaciół przed plebanią w Reszlu, oprowadza Maciej Ciborowski. Fot. Iwona Liżewska.*

turze warmińskiego miasteczka. Uczestników wycieczki przywitał gospodarz miasta burmistrz Marek Janiszewski, który opowiedział o staraniach samorządu, pozyskiwaniu środków na prace przy zabytkach, jak również planach na przyszłość. O historii i rozwoju układu przestrzennego Reszla opowiadały nasze koleżanki Iwona Liżewska i Marzena Zwierowicz. Po mieście, jego zabytkach i najciekawszych miejscach oprowadzał nas pan Marcin Ciborowski, mieszkaniec, przez wiele lat architekt miejski Reszla. Jego opowieści pełne pasji i znawstwa pochłonęły nas wszystkich. Chłód i odpoczynek od lejącego się z nieba żaru czekały nas w parku miejskim, usytuowanym w głębokim wąwozie rzeki Sajny, po którym ponownie oprowadzała nas Marzena Zwierowicz. Wizytę w Reszlu ukoronowała wizyta w remontowanej jeszcze, gotyckiej w zrębie plebanii, niezwykłym zabytku, którego los jeszcze niedawno wydawał się przesądzony. Dziś, choć z ogromnymi kłopotami i trudnościami jest remontowany, ale jak… Prawdziwie po konserwatorsku. Z Reszla pojechaliśmy do Stoczka Klasztornego, gdzie czekało nas zwiedzanie kościoła i klasztoru, przedstawienie rezultatów prac konserwatorskich wykonywanych przez Barbarę Kulczyńską-Nowak i przez nią prezentowanych oraz ognisko z kiełbaskami w ogrodach klasztornych.

[*oprac. Iwona Lżewska*]

RATUJMY ZABYTEK

PLEBANIA RESZELSKA

Zachodni szczyt plebanii w Reszlu. Fot. Joanna Piotrowska.

Dzieje starej plebanii w Reszlu, uznawanej za najstarszą, zachowana do dziś, plebanię Warmii, sięgają XIV wieku. Została usytuowana na samej krawędzi głębokiego wąwozu rzeki Sajny, w powiązaniu z murem miejskim otaczającym miasto. Przez wieki jej położenie było stałym źródłem problemów dla istnienia budynku. Osuwająca się skarpa powodowała odchylanie od pionu i osuwanie muru, stanowiącego także ścianę plebanii. Prowadziło to do pękania ścian wewnętrznych i sklepień, utraty stabilności konstrukcji.

Dalsze zagrożenia przyniosły czasy powojenne z powodu upaństwowienia budynku i przebudowy na mieszkania komunalne. Ostatecznie, zdewastowany i opuszczony budynek, został zwrócony parafii.

W roku 2012 plebania znajdowała się w stanie krytycznym. Podjęty wówczas remont, przy wsparciu dotacji MKiDN, ratował obiekt przed całkowitym zniszczeniem. Pierwsze prace ratunkowe dotyczyły wzmocnienia i uzupełnienia skarpy, naprawy i stabilizacji ścian i sklepień, odbudowy zapadającego się dachu i stropów. Później doszły prace remontowo-konserwatorskie wnętrz i elewacji oraz krycie dachu dachówką. Zrobiono dużo, aby obiekt ocalał i zyskał nowe życie, lecz wiele pozostaje jeszcze do zrobienia, jak prace konserwatorskie wnętrz, stolarka wewnętrzna i instalacje. Po zakończeniu prac stara plebania reszelska będzie siedzibą muzeum z ekspozycją historyczną dotyczącą dziejów obiektu, miasta i regionu. Plebania będzie też przykładem metod konserwacji zabytków.

TOZ

ISSN 1640-5560

ISSN 1640-5560